

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 22 stycznia 2014 r.

w sprawie podstawowych zasad rozpoznawania i wydobywania węglowodorów (takich jak gaz łupkowy) z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego

(2014/70/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Państwa członkowskie mają prawo do określania warunków wykorzystania swoich zasobów energetycznych, o ile uwzględniają potrzebę zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego.
- (2) Na obecnym etapie rozwoju technologicznego rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów, takich jak gaz łupkowy, wymaga intensywnego szczelinowania hydraulicznego przy jednoczesnym zastosowaniu odwiertów kierunkowych (zwłaszcza z odcinkami poziomymi) o skali i intensywności, które jak dotąd rzadko występowały w Unii. Technika szczelinowania hydraulicznego stwarza szczególne problemy związane zwłaszcza ze zdrowiem i środowiskiem naturalnym.
- (3) W swojej rezolucji z dnia 21 listopada 2012 r. Parlament Europejski odnotował znaczące potencjalne korzyści z produkcji gazu łupkowego i olei łupkowych oraz wezwał Komisję do wprowadzenia ogólnounijnego systemu kontrolowania zagrożeń wynikających z rozpoznawania i wydobywania niekonwencjonalnych paliw kopalnych celem zagwarantowania, że we wszystkich państwach członkowskich stosowane będą zharmonizowane przepisy dotyczące ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
- (4) W swoich konkluzjach z dnia 22 maja 2013 r. Rada Europejska podkreśliła potrzebę dywersyfikacji dostaw energii w Europie oraz rozwoju lokalnych zasobów energetycznych w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw, zmniejszenia zależności Unii od zewnętrznych dostaw energii oraz pobudzenia wzrostu gospodarczego. Rada pozytywnie przyjęła wyrażony przez Komisję zamiar zbadania możliwości bardziej systematycznego korzystania z lokalnych źródeł energii w celu ich bezpiecznej, zrównoważonej i opłacalnej eksploatacji z jednoczesnym poszanowaniem decyzji państw członkowskich dotyczących własnych kosztów energetycznych.
- (5) W swoim komunikacie do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie rozpoznawania i wydobywania węglowodorów (takich jak gaz łupkowy) w UE z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego⁽¹⁾ Komisja przedstawiła potencjalne nowe możliwości i problemy związane z eksploatacją niekonwencjonalnych złóż węglowodorów w Unii, a także główne elementy uznane za niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa tej techniki. W komunikacie stwierdza się, że istnieje potrzeba wydania zalecenia określającego podstawowe zasady, które pomogą państwom członkowskim w rozpoznawaniu i wydobywaniu gazu ziemnego ze złóż łupków oraz zapewnią ochronę klimatu i środowiska, efektywne wykorzystanie zasobów oraz informowanie opinii publicznej.
- (6) Na szczeblu międzynarodowym Międzynarodowa Agencja Energetyczna opracowała zalecenia dotyczące bezpiecznego rozwoju gazu niekonwencjonalnego. Te „złote zasady” dotyczą niezawodnych i adekwatnych systemów regulacyjnych, starannego wyboru lokalizacji, odpowiedniego planowania projektów, charakterystyki zagrożeń podziemnych, solidnych zasad projektowania odwiertów, zapewnienia przejrzystości dla działań i monitorowania powiązanych skutków, należytego gospodarowania wodą i odpadami oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza i emisji gazów cieplarnianych.
- (7) Zarówno unijne przepisy ogólne, jak i prawodawstwo Unii w zakresie ochrony środowiska, mają zastosowanie do działań w zakresie rozpoznawania i wydobywania węglowodorów, wymagających intensywnego szczelinowania hydraulicznego. W szczególności dyrektywa Rady 89/391/EWG⁽²⁾ ustanawiająca przepisy dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia pracowników wprowadza środki w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy; dyrektywa Rady 92/91/EWG⁽³⁾ ustanawiająca przepisy dotyczące wydobywania kopalni otworami wiertniczymi ustanawia minimalne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych

⁽¹⁾ COM(2014) 23.

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy (Dz.U. L 183 z 29.6.1989, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenaście szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.U. L 348 z 28.11.1992, s. 9).

wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi; dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów wymaga udzielania zezwoleń w sposób niedyskryminujący; dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾ ustanawiająca ramy polityki wodnej wymaga od operatora uzyskania zezwolenia na pobór wód i zakazuje bezpośrednich zrzutów zanieczyszczeń do wód gruntowych; dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾ ustanawiająca przepisy dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga oceny planów i programów w dziedzinie energii, przemysłu, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej, transportu lub użytkowania gruntów; dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾ ustanawiająca przepisy w sprawie odpowiedzialności za środowisko ma zastosowanie do działalności zawodowej obejmującej takie działania, jak gospodarowanie odpadami i pozyskiwanie wody; dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁵⁾ ustanawiająca przepisy dotyczące odpadów z przemysłu wydobywczego reguluje gospodarowanie powierzchniowymi i podziemnymi odpadami powstającymi w wyniku rozpoznawania i wydobywania węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego; dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁶⁾ ustanawiająca przepisy dotyczące wód gruntowych zobowiązuje państwa członkowskie do wprowadzenia środków, które uniemożliwiają lub ograniczają wprowadzanie zanieczyszczeń do wód gruntowych; rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁷⁾ w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012⁽⁸⁾ w sprawie udostępniania na

rynku i stosowania produktów biobójczych mają zastosowanie do stosowania chemikaliów i produktów biobójczych, które mogą być wykorzystywane do szczelinowania; dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE⁽⁹⁾ ustanawiająca przepisy w sprawie odpadów określa warunki mające zastosowanie do ponownego użycia płynów, które wydobywają się na powierzchnię w wyniku intensywnego szczelinowania hydraulicznego i podczas wydobywania; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013⁽¹⁰⁾ w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/406/WE⁽¹¹⁾ w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów do roku 2020, mają zastosowanie do niekontrolowanych emisji metanu; dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE⁽¹²⁾ ustanawiająca przepisy w sprawie emisji przemysłowych ma zastosowanie do instalacji, w których prowadzone są rodzaje działalności wymienione w załączniku I do tej dyrektywy; dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE⁽¹³⁾ ustanawiająca przepisy w sprawie oceny skutków wywieranych na środowisko wymaga przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko projektów obejmujących wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego do celów handlowych, w przypadku gdy ilości wydobyte przekraczają 500 ton dziennie dla ropy naftowej i 500 000 m³ dziennie w przypadku gazu, a także przeprowadzania kontroli w przypadku głębokich wiercen oraz instalacji powierzchniowych urządzeń przemysłowych do wydobywania ropy naftowej i gazu; dyrektywa Rady 96/82/WE⁽¹⁴⁾ w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, a od dnia 1 czerwca 2015 r. – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE⁽¹⁵⁾ – nakładają na prowadzących zakłady, w których znajdują się niebezpieczne substancje

(1) Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3).

(2) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

(3) Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

(4) Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56).

(5) Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniająca dyrektywę 2004/35/WE (Dz.U. L 102 z 11.4.2006, s. 15).

(6) Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu (Dz.U. L 372 z 27.12.2006, s. 19).

(7) Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniająca dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylająca rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywę Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

(8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.U. L 167 z 27.6.2012, s. 1).

(9) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów i uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

(10) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 13).

(11) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 406/2009/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 136).

(12) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

(13) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).

(14) Dyrektywa Rady 96/82/WE z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi (Dz.U. L 10 z 14.1.1997, s. 13).

(15) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 1).

w ilościach przekraczających pewne pułapy określone w załączniku I do każdej z tych dyrektyw, do wprowadzenia wszelkich niezbędnych środków w celu zapobiegania poważnym awariom oraz ograniczania ich skutków dla zdrowia człowieka i środowiska. Odnosi się to między innymi do chemicznych i cieplnych procesów przetwarzania i powiązanego składowania w ramach eksploatacji kopalni w kopalniach i kamieniołomach, jak również do podziemnego magazynowania gazu na lądzie.

- (8) Przepisy Unii w zakresie środowiska opracowano jednak w czasie, gdy w Europie nie stosowano intensywnego szczelinowania hydraulicznego. Dlatego też niektóre aspekty środowiskowe związane z rozpoznawaniem i wydobywaniem węglowodorów z wykorzystaniem tej metody nie są w pełni uwzględnione w obowiązujących przepisach Unii, w szczególności w zakresie planowania strategicznego, oceny zagrożeń podziemnych, integralności odwiertów, monitoringu bazowego i operacyjnego, wychwytywana metanu i ujawniania informacji na temat chemikaliów stosowanych w poszczególnych odwiertach.
- (9) Konieczne jest zatem ustanowienie podstawowych zasad, które powinny zostać uwzględnione przez państwa członkowskie przy stosowaniu bądź dostosowywaniu ich przepisów odnoszących się do działalności związanej z intensywnym szczelinowaniem hydraulicznym. Taki zbiór zasad pozwoliłby wyrównać warunki działania dla podmiotów gospodarczych oraz zwiększyć zaufanie inwestorów i poprawić funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii. Jasne i przejrzyste zasady przyczyniłyby się również do złagodzenia obaw społecznych i ewentualnego sprzeciwu wobec wydobycia gazu łupkowego. Z niniejszego zbioru zasad nie wynika, że państwa członkowskie mają obowiązek prowadzić działania rozpoznawcze lub wydobywcze z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego, nawet jeżeli tego nie chcą, ani też nie wynika z nich, że państwa członkowskie nie powinny utrzymać lub wprowadzić bardziej szczegółowych środków dopasowanych do szczególnych warunków krajowych, regionalnych lub lokalnych.
- (10) Unia nie ma doświadczenia w udzielaniu koncesji na wydobywanie węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego i ma niewielkie doświadczenie w udzielaniu koncesji na rozpoznawanie złóż. W związku z tym należy monitorować stosowanie przepisów Unii oraz niniejszego zalecenia w państwach członkowskich. Aktualizacja niniejszego zalecenia lub opracowanie prawnie wiążących przepisów mogą okazać się niezbędne w związku z postępem technicznym, potrzebą łagodzenia zagrożeń i skutków rozpoznawania i wydobywania węglowodorów z zastosowaniem technik innych niż intensywno szczelinowanie hydrauliczne, nieprzewidywanymi problemami związanymi ze stosowaniem przepisów Unii lub rozpoznawaniem i wydobywaniem węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego w morskiej działalności wydobywczej.

- (11) Niniejsze zalecenie określające podstawowe zasady, które mają być wykorzystane jako wspólna podstawa do rozpoznawania i wydobywania węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego, jest na obecnym etapie niezbędne. Stanowi ono uzupełnienie dotychczasowych przepisów unijnych mających zastosowanie do projektów obejmujących intensywno szczelinowanie hydrauliczne z i powinno zostać wdrożone przez państwa członkowskie w terminie 6 miesięcy.
- (12) Niniejsze zalecenie nie narusza praw i jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności prawa do życia i prawa człowieka do integralności, wolności wypowiedzi i informacji, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, prawa własności oraz prawa do wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska. Niniejsze zalecenie musi być wykonywane zgodnie z tymi prawami i zasadami,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. CEL I PRZEDMIOT

- 1.1. Niniejsze zalecenie określa podstawowe zasady mające wspomóc państwa członkowskie, które chcą prowadzić rozpoznawanie i wydobycie węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego, a jednocześnie pragną chronić zdrowie publiczne, klimat i środowisko, efektywnie wykorzystywać zasoby oraz odpowiednio informować społeczeństwo.
- 1.2. Zachęca się państwa członkowskie, aby – przy stosowaniu przepisów wykonujących odpowiednie przepisy Unii lub dostosowywaniu ich do potrzeb i specyfiki rozpoznawania i wydobywania węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego – przestrzegały niniejszych zasad, które dotyczą planowania, kontroli instalacji, koncesji, wydajności operacyjnej, efektywności środowiskowej i zamykania odwiertów oraz udziału społeczeństwa i rozpowszechniania informacji.

2. DEFINICJE

Do celów niniejszego zalecenia:

- a) „intensywno szczelinowanie hydrauliczne” oznacza wtłoczenie do odwiertu co najmniej 1 000 m³ wody na każdym etapie szczelinowania lub co najmniej 10 000 m³ wody w trakcie całego procesu szczelinowania;
- b) „instalacja” obejmuje wszelkie powiązane struktury podziemne przeznaczone do rozpoznawania i wydobywania węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego.

3. PLANOWANIE STRATEGICZNE I OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

3.1. Przed udzieleniem koncesji na rozpoznawanie lub wydobywanie węglowodorów, które może prowadzić do zastosowania intensywnego szczelinowania hydraulicznego, państwa członkowskie powinny przygotować strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko w celu zapobieżenia zagrożeniom i skutkom dla zdrowia ludzkiego i środowiska oraz ich kontrolowania i ograniczania. Ocena ta powinna być przeprowadzona na podstawie wymogów dyrektywy 2001/42/WE.

3.2. Państwa członkowskie powinny określić jasne zasady dotyczące ewentualnych ograniczeń działalności, np. na obszarach chronionych, zagrożonych powodzią lub aktywnych sejsmicznie oraz dotyczące minimalnych odległości między miejscem prowadzenia dozwolonej działalności wydobywczej a terenami mieszkalnymi i obszarami ochrony wód. Powinny one również ustanowić limity minimalnej głębokości między obszarem szczelinowania i wodami gruntowymi.

3.3. Państwa członkowskie powinny wprowadzić odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzano na podstawie wymogów dyrektywy 2011/92/UE.

3.4. Państwa członkowskie powinny odpowiednio wcześniej zapewnić zainteresowanej grupie społeczeństwa możliwość skutecznego udziału w opracowaniu strategii, o której mowa w pkt 3.1, oraz udostępnić jej ocenę skutków, o której mowa w pkt 3.3.

4. KONCESJE NA ROZPOZNAWANIE I WYDOBYWANIE

Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby warunki i procedury uzyskiwania koncesji zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Unii były w pełni skoordynowane, jeżeli:

a) za wydanie jednej lub większej liczby koncesji odpowiada więcej niż jeden właściwy organ;

b) przewidziany jest udział więcej niż jednego operatora;

c) na określonym etapie projektu potrzebna jest więcej niż jedna koncesja;

d) zgodnie z krajowymi lub unijnymi przepisami potrzebna jest więcej niż jedna koncesja.

5. WYBÓR MIEJSCA ROZPOZNANIA I WYDOBYCIA

5.1. Państwa członkowskie powinny wprowadzić odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby formacja geologiczna wybranego terenu była odpowiednia do rozpoznawania i wydobywania węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego.

Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby operatorzy przeprowadzali ocenę ryzyka oraz charakterystykę potencjalnego miejsca wydobycia, obszaru wokół niego i obszaru podziemnego.

5.2. Ocena ryzyka powinna opierać się na wystarczających danych, umożliwiających opracowanie charakterystyki potencjalnego obszaru rozpoznawania i wydobywania oraz identyfikację wszystkich możliwych dróg narażenia. Pozwoli to na ocenę ryzyka wycieku lub migracji płynów wiertniczych, płynów szczelinujących, materiałów występujących naturalnie, węglowodorów oraz gazów z odwiertu lub formacji docelowej, a także wywołania aktywności sejsmicznej.

5.3. Ocena ryzyka powinna:

a) opierać się na najlepszych dostępnych technikach i uwzględniać stosowne wyniki organizowanej przez Komisję wymiany informacji między państwami członkowskimi, zainteresowanymi sektorami przemysłu i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ochrony środowiska;

b) zawierać prognozę zmian w zachowaniu formacji docelowej, warstw geologicznych oddzielających złoża od wód gruntowych i dotychczasowych odwiertów lub innych sztucznych konstrukcji narażonych na działanie dużych ilości płynów wtłaczanych pod wysokim ciśnieniem podczas szczelinowania hydraulicznego;

c) uwzględniać minimalną odległość pionową między strefą szczelinowania i wodami podziemnymi;

d) być aktualizowana podczas działań wydobywczych w każdym przypadku pojawienia się nowych danych.

5.4. Dany teren może zostać wybrany wyłącznie w przypadku, gdy ocena ryzyka przeprowadzona zgodnie z pkt 5.1, 5.2 i 5.3 wykáže, że intensywne szczelinowanie hydrauliczne nie spowoduje bezpośredniego zrzutu zanieczyszczeń do wód gruntowych i nie spowoduje szkód dla innych działań prowadzonych w pobliżu instalacji.

6. BADANIE PODSTAWOWE

6.1. Przed rozpoczęciem intensywnego szczelinowania hydraulicznego państwa członkowskie powinny dopilnować, aby:

a) operator określił stan środowiska (poziom bazy) terenu instalacji oraz obszaru wokół niej i obszaru podziemnego potencjalnie objętych wpływem działań wydobywczych;

- b) poziom bazowy został odpowiednio opisany i podany do wiadomości właściwego organu przed rozpoczęciem działań.

6.2. Poziom bazowy należy ustalić w odniesieniu do:

- a) cech jakości i charakterystyki przepływu wód powierzchniowych i gruntowych;
- b) jakości wody w punktach ujęcia wody pitnej;
- c) jakości powietrza;
- d) stanu gleby;
- e) obecności metanu i innych lotnych związków organicznych w wodzie;
- f) aktywności sejsmicznej;
- g) użytkowania gruntów;
- h) różnorodności biologicznej;
- i) stanu infrastruktury i budynków;
- j) istniejących odwiertów i porzuconych konstrukcji.

7. PROJEKTOWANIE I BUDOWA INSTALACJI

Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby instalacja była skonstruowana w sposób zapobiegający ewentualnym wyciekom powierzchniowym i zanieczyszczeniu gleby, wód i powietrza.

8. INFRASTRUKTURA TERENU WIERTNI

Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby:

- a) operatorzy lub grupy operatorów stosowali zintegrowane podejście do przygotowania terenu wiertni w celu zapobiegania ryzyku i oddziaływaniu na środowisko i zdrowie oraz ograniczania tych zagrożeń, zarówno w odniesieniu do pracowników, jak i ogółu społeczeństwa;
- b) ustanowiono odpowiednie wymogi dotyczące infrastruktury do obsługi instalacji przed rozpoczęciem wydobywania. Jeżeli głównym zadaniem instalacji jest wydobywanie ropy naftowej z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego, należy zainstalować specjalne urządzenie do wychwytywania i transportu towarzyszącego gazu ziemnego.

9. WYMAGANIA EKSPLOATACYJNE

- 9.1. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby operatorzy wykorzystywali najlepsze dostępne techniki i uwzględniali stosowne wyniki organizowanej przez Komisję wymiany informacji między państwami członkowskimi, zainteresowanymi sektorami przemysłu i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ochrony środowiska, a także stosowali dobre praktyki branżowe w celu prewencji, kontrolowania i ograniczania skutków i zagrożeń wynikających z rozpoznawania i wydobywania węgłowodorów.

- 9.2. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby operatorzy:

- a) opracowywali dotyczące poszczególnych projektów plany gospodarki wodnej, zapewniające efektywne wykorzystanie wody w całym okresie realizacji projektu. Operatorzy powinni zapewnić identyfikowalność przepływów wody. W planie gospodarki wodnej należy uwzględnić sezonową zmienność ilości dostępnej wody i nie wykorzystywać zasobów na obszarach dotkniętych stresem wodnym;
- b) opracowywali plany zarządzania transportem w celu zminimalizowania emisji do powietrza w ogóle oraz wpływu na społeczności lokalne i różnorodność biologiczną w szczególności;
- c) wychwytywali gazy do późniejszego wykorzystania, minimalizowali spalanie ich na pochodniach i unikali uwalniania do atmosfery. Operatorzy powinni w szczególności wprowadzić środki, które pozwolą, aby emisje do powietrza na etapie rozpoznawania i wydobywania były ograniczane dzięki wychwytywaniu gazu i jego wykorzystaniu. Uwalnianie metanu i innych zanieczyszczeń do powietrza powinno być dopuszczane tylko w najbardziej wyjątkowych okolicznościach operacyjnych i ze względów bezpieczeństwa;
- d) przeprowadzali proces intensywnego szczelinowania hydraulicznego w sposób kontrolowany i przy właściwej regulacji ciśnienia w celu utrzymywania propagacji szczelin w obrębie złoża i zapobiegania wywołaniu aktywności sejsmicznej;
- e) zapewniali integralność odwiertów dzięki odpowiedniemu projektowaniu odwiertów, testowaniu ich konstrukcji i integralności. Wyniki testów integralności powinny być poddawane przeglądowi przez niezależną i wykwalifikowaną stronę trzecią, aby zapewnić wydajność operacyjną odwiertu oraz jego bezpieczeństwo dla środowiska i zdrowia na wszystkich etapach opracowywania projektu oraz po zamknięciu odwiertu;
- f) opracowywali plany zarządzania ryzykiem i środki konieczne do zapobiegania skutkom lub ich łagodzenia oraz środki reagowania;
- g) zaprzestawali działalności i pilnie podejmowali wszelkie niezbędne działania zaradcze w przypadku utraty integralności odwiertu lub przypadkowego zrzutu zanieczyszczeń do wód gruntowych;
- h) niezwłocznie zgłaszali właściwym organom wszelkie incydenty lub awarie mające wpływ na zdrowie publiczne lub środowisko. W zgłoszeniu takim należy określić przyczyny incydentu lub awarii, ich skutki i podjęte działania zaradcze. Badanie podstawowe wymagane w pkt 6.1 i 6.2 należy wykorzystać jako punkt odniesienia.

- 9.3. Państwa członkowskie powinny propagować odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wodnymi przy intensywnym szczelinowaniu hydraulicznym.
- 10. WYKORZYSTANIE SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I WODY W INTENSYWNYM SZCZELINOWANIU HYDRAULICZNYM**
- 10.1. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby:
- a) producenci, importerzy i dalsi użytkownicy substancji chemicznych wykorzystywanych do szczelinowania hydraulicznego odnosili się do „szczelinowania hydraulicznego”, wypełniając swoje zobowiązania na mocy rozporządzenia (WE) nr 1907/2006;
  - b) wykorzystanie substancji chemicznych w intensywnym szczelinowaniu hydraulicznym było ograniczane do minimum;
  - c) przy doborze stosowanych substancji chemicznych uwzględniano możliwość oczyszczania płynów, które wydobywają się na powierzchnię w wyniku intensywnego szczelinowania hydraulicznego.
- 10.2. Państwa członkowskie powinny zachęcać operatorów, aby zawsze, gdy jest to technicznie wykonalne i wskazane z punktu widzenia zdrowia ludzkiego, klimatu i środowiska, stosowali techniki szczelinowania ograniczające do minimum zużycie wody i strumienie odpadów oraz nie stosowali niebezpiecznych substancji chemicznych.
- 11. WYMOGI DOTYCZĄCE MONITOROWANIA**
- 11.1. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby operatorzy regularnie monitorowali instalację i obszar wokół niej oraz obszary podziemne potencjalnie objęte wpływem działań na etapie rozpoznawania i wydobywania, a w szczególności przed rozpoczęciem, w trakcie i po zakończeniu intensywnego szczelinowania hydraulicznego.
- 11.2. Badanie podstawowe wymagane w pkt 6.1 i 6.2 należy wykorzystać jako punkt odniesienia przy monitorowaniu.
- 11.3. Oprócz parametrów środowiskowych ustalonych w wyniku badania podstawowego państwa członkowskie powinny zapewnić, aby operator monitorował następujące parametry operacyjne:
- a) dokładny skład płynu szczelinującego wykorzystywanego do każdego odwiertu;
  - b) ilość wody zużytej do szczelinowania każdego odwiertu;
  - c) ciśnienie tłoczenia zastosowane przy intensywnym szczelinowaniu;
  - d) płyny wydobywające się na powierzchnię w wyniku intensywnego szczelinowania hydraulicznego: wskaźnik zwrotu płynu szczelinującego, ilości, charakterystyka, ilości ponownie wykorzystane lub oczyszczone w przypadku każdego odwiertu;
  - e) emisje do powietrza metanu, innych lotnych związków organicznych i innych gazów, które mogą mieć szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko.
- 11.4. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby operatorzy monitorowali wpływ intensywnego szczelinowania hydraulicznego na integralność odwiertów i na inne konstrukcje znajdujące się na obszarze wokół nich oraz na obszar i podziemny potencjalnie objęty wpływem działań.
- 11.5. Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby wyniki monitorowania były zgłaszane właściwym organom.
- 12. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ŚRODOWISKO I ZABEZPIECZENIA FINANSOWE**
- 12.1. Państwa członkowskie powinny stosować przepisy w sprawie odpowiedzialności za środowisko do wszystkich działań prowadzonych w miejscu instalacji, w tym do tych, które obecnie nie wchodzą w zakres dyrektywy 2004/35/WE.
- 12.2. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby operator przed rozpoczęciem działań związanych z intensywnym szczelinowaniem hydraulicznym przedstawiał gwarancję finansową lub równorzędne zabezpieczenie obejmujące warunki koncesji oraz potencjalną odpowiedzialność za szkody wyrządzone środowisku.
- 13. ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNE**
- 13.1. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby właściwe organy posiadały wystarczające zasoby ludzkie i finansowe do realizacji swoich zadań.
- 13.2. Państwa członkowskie powinny zapobiegać konfliktom interesów między funkcją regulacyjną właściwych organów i ich funkcją związaną z gospodarczym rozwojem zasobów.
- 14. OBOWIĄZKI ZWIĄZANE Z ZAMKNIĘCIEM**
- Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby po zamknięciu każdej instalacji przeprowadzono badanie w celu porównania stanu środowiska na terenie instalacji oraz obszaru wokół niego i obszaru podziemnego potencjalnie objętych wpływem działań ze stanem sprzed rozpoczęcia działań określonym w badaniu podstawowym.

15. ROZPOWSZECHNIANIE INFORMACJI

Państwa członkowskie powinny dopilnować, aby:

- a) operator publicznie rozpowszechniał informacje na temat substancji chemicznych i ilości wody, jaką zamierza wykorzystać i jaką ostatecznie wykorzystał do intensywnego szczelinowania hydraulicznego w przypadku każdego odwiertu. Informacje te powinny zawierać nazwy i numery CAS (Chemical Abstracts Service) wszystkich substancji oraz ich karty charakterystyki, o ile są dostępne, a także maksymalne stężenia substancji w płynie szczelinującym;
- b) właściwe organy, przed upływem 6 miesięcy od opublikowania niniejszego zalecenia oraz w odstępach czasu nie dłuższych niż 12 miesięcy, zamieszczały następujące informacje na publicznie dostępnych stronach internetowych:
  - (i) liczba ukończonych odwiertów i planowanych projektów obejmujących intensywne szczelinowanie hydrauliczne;
  - (ii) liczba udzielonych koncesji, nazwy operatorów, którzy je otrzymali i warunki udzielenia tych koncesji;
  - (iii) badanie podstawowe sporządzone zgodnie z pkt 6.1 i 6.2 oraz wyniki monitorowania przedstawione zgodnie z pkt 11.1, 11.2 i 11.3 lit. b)–e);
- c) właściwe organy niezwłocznie informowały również społeczeństwo o:
  - (i) incydentach i awariach zgodnie z pkt 9.2 lit. f);
  - (ii) wynikach kontroli, przypadkach niezgodności z przepisami i zastosowanych karach.

16. PRZEGLĄD

- 16.1. Państwa członkowskie, które podjęły decyzję o rozpoznawaniu i wydobywaniu złóż węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego, są proszone o wprowadzenie w życie podstawowych zasad określonych w niniejszym zaleceniu do dnia 28 lipca 2014 r. oraz o coroczne informowanie Komisji o środkach wprowadzonych w związku z niniejszym zaleceniem – po raz pierwszy do grudnia 2014 r.
- 16.2. Komisja będzie uważnie monitorować stosowanie niniejszego zalecenia, porównując sytuację w państwach członkowskich w publicznie dostępnej tablicy wyników.
- 16.3. Komisja przeprowadzi przegląd skuteczności zalecenia 18 miesięcy po jego opublikowaniu.
- 16.4. Przegląd ten obejmie ocenę stosowania zalecenia, badanie postępów w wymianie informacji na temat najlepszych dostępnych technik i stosowania odpowiednich dokumentów referencyjnych BAT oraz ewentualną potrzebę aktualizacji przepisów zalecenia. Komisja podejmie decyzję, czy konieczne jest złożenie wniosków legislacyjnych zawierających prawnie wiążące przepisy dotyczące rozpoznawania i wydobywania węglowodorów z zastosowaniem intensywnego szczelinowania hydraulicznego.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 stycznia 2014 r.

W imieniu Komisji
Janez POTOČNIK
Członek Komisji